

Rapport

Rapport naar aanleiding van een klacht over de politie-eenheid Den Haag
Paspoortsignalering bij uitlevering

Rapport over het Openbaar Ministerie te Den Haag.

Datum: 4 juli 2016

Rapportnummer: 2016/058

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat een officier van justitie van het Landelijk Parket het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft verzocht om zijn personalia op te nemen in het Register Paspoortsignaleringen.

Verzoeker klaagt er tevens over dat de grondslag van dit verzoek, te weten artikel 18 van de Paspoortwet, onjuist is nu hij geen voorlopige hechtenis onderging, maar in uitleveringsdetentie zat.

Tenslotte klaagt verzoeker erover dat een officier van justitie van het Landelijk Parket de politie opdracht heeft gegeven om op 11 maart 2014 zijn paspoort bij hem thuis op te gaan halen, terwijl verzoeker zijn overige reisdocumenten juist terug had ontvangen van de politie nadat zijn uitleveringsdetentie op 7 augustus 2013 door de rechter was opgeheven.

Bevindingen en beoordeling

Algemeen

Als iemand strafbare feiten begaat in (of buiten) Nederland dan kan het van belang zijn voor het Openbaar Ministerie (OM) er voor te zorgen dat deze persoon niet probeert zich te onttrekken aan vervolging of aan de tenuitvoerlegging van een straf. Om die reden heeft het OM op grond van de Paspoortwet de mogelijkheid een verzoek te doen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) tot weigering of vervallenverklaring van een Nederlands paspoort (een reisdocument). Dit kan overigens alleen als er een gegronde vermoeden bestaat dat de betreffende persoon zich aan vervolging dan wel de tenuitvoerlegging van een straf zal onttrekken door Nederland te verlaten. Dit gegronde vermoeden kan ontstaan doordat betrokkene geen vaste woon- of verblijfplaats in Nederland heeft of als er andere aanwijzingen zijn voor een mogelijke vlucht naar het buitenland (zie Achtergrond, onder 1.).

In de Aanwijzing paspoortsignalerings staat beschreven welke procedure het OM daarbij moet volgen (zie Achtergrond, onder 2.).

De vermelding van de personalia in het Register Paspoortsignaleringen is geen besluit in de zin van de Algemene wet bestuursrecht, omdat deze niet is gericht op enig rechtsgevolg. Bezwaar en/of beroep is daarom niet mogelijk. Pas op het moment dat de paspoort uitgevende instantie het reisdocument, na een ingediende aanvraag, weigert of vervallen verklaart, is er sprake van een voor bezwaar en/of beroep vatbaar besluit.¹

¹ Zie de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 6 juni 2007.

I. Bevindingen

Verzoeker heeft zowel de Nederlandse als de Pakistaanse nationaliteit. Verzoeker zat in Nederland in uitleveringsdetentie in verband met een uitleveringsverzoek van de Verenigde Staten. Hij werd verdacht van betrokkenheid bij terroristische aanslagen in Afghanistan. Er volgden diverse procedures omtrent deze uitlevering door Nederland. Op 3 december 2012 schorste de rechtbank de uitleveringsdetentie onder meer onder de voorwaarde dat verzoeker zijn identiteitspapieren moest inleveren.

Op 4 december 2012 verzocht het OM in verband met deze schorsing het ministerie van BZK de personalia van verzoeker te laten opnemen in het Register Paspoort-signalerings (Paspoortregister). Verzoeker leverde twee dagen later de reisdocumenten die hij in bezit had in bij het Landelijk Parket. Zijn Pakistaanse paspoort werd daarop geregistreerd. Zijn Nederlandse noodpaspoort was op dat moment al verlopen en werd wel ingenomen maar niet geregistreerd.

Op 20 december 2012 besloot de minister van Veiligheid en Justitie dat verzoekers uitlevering aan de Verenigde Staten was toegestaan. Diezelfde dag werd verzoeker aangehouden en opnieuw in uitleveringsdetentie geplaatst.

Bij beschikking van 16 april 2013 schorste de rechtbank de uitleveringsdetentie opnieuw. Aan deze schorsing waren wederom voorwaarden verbonden, waaronder de voorwaarde dat verzoeker zich dagelijks moest melden op het dichtstbijzijnde politiebureau. Deze voorwaarde is op zijn verzoek en na overleg met de officier van justitie later komen te vervallen op voorwaarde dat verzoeker zijn inmiddels (op 30 mei 2013) verkregen Nederlandse identiteitskaart zou inleveren bij de politie. Aan deze voorwaarde werd door verzoeker voldaan.

Eind juli 2013 nam de zaak een andere wending. Het Gerechtshof in Den Haag (Hof) verbood toen de uitlevering van verzoeker omdat er te veel onzekerheid bestond over de mogelijke betrokkenheid van Amerikanen bij de foltering van verzoeker na zijn arrestatie in het buitenland. Daarop werd op 7 augustus 2013 de uitleveringsdetentie opgeheven en ontving verzoeker zijn Nederlandse identiteitskaart en zijn Pakistaanse reisdocument retour van de politie.

Verzoeker vroeg daarop een Nederlands paspoort aan. Dit paspoort werd hem met ingang van 5 september 2013 verstrekt.

Het OM had nadat de uitlevering door het Gerechtshof was verboden direct de signalering in het Paspoortregister moeten opheffen, maar verzuimde dit te doen (zie Achtergrond, onder 1.). Hierdoor kon het gebeuren dat de politie op 11 maart 2014 het kort daarvoor verkregen Nederlandse paspoort van verzoeker innam.

Op 19 maart 2014 liet het OM aan het ministerie van BZK weten dat de signalering van verzoeker kon worden opgeheven en dat het OM akkoord was met de teruggave van het Nederlandse paspoort. Het ministerie liet daarop het OM weten dat het Nederlandse

paspoort naar de gemeente van verzoeker was gestuurd. Verzoeker kreeg in mei 2014 dit paspoort terug via zijn gemeente.

Reactie van de minister van Veiligheid en Justitie

De minister van Veiligheid en Justitie liet in reactie op de opening van het onderzoek en in antwoord op de door de Nationale ombudsman gestelde vragen kort samengevat het volgende weten.

Op de vraag wanneer en waarom tot paspoortsignalering was overgegaan, antwoordde de minister dat dit verzoek was gedaan op 4 december 2012 daags nadat de uitleveringsdetentie met het oog op uitlevering aan de Verenigde Staten door de rechtbank (voor de eerste keer) was geschorst. De rechtbank had hierbij onder meer als voorwaarde gesteld dat verzoeker zijn reisdocumenten zou inleveren bij de officier van justitie en zich elke dag zou melden op het politiebureau. Het vermoeden bestond dat verzoeker zich zou onttrekken aan vervolging dan wel aan tenuitvoerlegging van zijn straf door naar het buitenland te gaan. Verzoeker had op dat moment geen bekende vaste woon- of verblijfplaats.

Het OM was in hoger beroep gegaan tegen de schorsing van de uitleveringsdetentie. Het was van belang dat verzoeker niet uit zou kunnen uitreizen in de periode tot deze uitspraak. De signalering van de personalia voorkwam dat hij (na inlevering) een nieuw reisdocument zou kunnen aanvragen. De signalering fungeerde daarmee als extra waarborg om onttrekking te voorkomen zodat de Nederlandse Staat kon voldoen aan zijn verplichting om internationale (uitleverings-)verdragen na te komen.

Verder liet de minister weten dat, - anders dan verzoekers advocaat meende -, naar zijn oordeel artikel 18 van de Paspoortwet wel als grondslag kan dienen voor een verzoek om signalering. Verzoeker verbleef in uitleveringsdetentie omdat hij werd verdacht van het plegen van strafbare feiten waarvoor voorlopige hechtenis is toegelaten. Het gaat er daarbij niet om of verzoeker in voorlopige hechtenis zit, maar om de aard van de verdenkingen tegen hem. Deze verdenkingen moeten dusdanig ernstig zijn dat voorlopige hechtenis is toegelaten. In een uitleveringszaak geldt het criterium van dubbele strafbaarheid. De daden waarvan verzoeker werd verdacht waren ook in Nederland strafbaar en dusdanig ernstig dat hiervoor naar Nederlandse maatstaven voorlopige hechtenis is toegestaan.

Op de vraag waarom verzoeker door het OM of de minister van BZK niet was geïnformeerd over de signalering, liet de minister weten dat in het algemeen per situatie wordt afgewogen of betrokkene van het verzoek tot signalering op de hoogte wordt gesteld. Dit kan ook worden aangegeven op het standaardformulier dat voor de aanvraag wordt gebruikt. In het geval van verzoeker was de procedure over de uitlevering nog aanhangig. Daarom is er voor gekozen om het onderzoeksbelang te laten prevaleren en verzoeker niet te informeren over zijn signalering in het Paspoortregister.

Met betrekking tot de Nederlandse identiteitskaart van verzoeker gaf de minister de volgende informatie.

Verzoeker heeft met instemming van de officier van justitie en onder politiebegeleiding op 30 mei 2013 een identiteitskaart verkregen, dit onder voorwaarde dat hij de kaart meteen weer zou inleveren bij de politie. Het inleveren van de identiteitskaart was voor het OM geen aanleiding om te verzoeken de signalering op te heffen. Verzoekers situatie was niet gewijzigd, hij was nog steeds verdacht van feiten waarvoor voorlopige hechtenis gold en de uitleveringsdetentie duurde op dat moment nog voort. Op 12 augustus 2013, na opheffing van de uitleveringsdetentie heeft verzoeker zijn identiteitskaart teruggekregen van de politie, nadat de officier van justitie van het Landelijk Parket daartoe opdracht had gegeven. Ook werd na de opheffing van de uitleveringsdetentie zijn Pakistaanse reisdocument geretourneerd.

Verder liet de minister weten dat het OM nooit opdracht had gegeven om het Nederlandse paspoort van verzoeker op 11 maart 2014 in te nemen. Dit is op initiatief van de politie gebeurd nadat deze uit het bedrijfsprocessensysteem informatie had opgevraagd en gebleken was dat het paspoort van verzoeker in het Register Paspoortsignaleringen van BZK was geregistreerd op verzoek van het OM. In deze registratie was als actie aangetekend dat het paspoort in beslag diende te worden genomen.

Na opheffing van de uitleveringsdetentie door de rechtbank op 7 augustus 2013 had het OM het ministerie van BZK onverwijld moeten verzoeken om opheffing van de signalering. Dit is abusievelijk niet gebeurd. De klacht hierover die bij het OM werd ingediend is gegrond verklaard. Ook zijn hiervoor excuses aangeboden aan verzoeker. Het Nederlandse paspoort van verzoeker is dan ook op 11 maart 2014 ten onrechte door de politie ingenomen.

Tenslotte weersprak de minister de stelling van verzoeker dat het OM opzettelijk de paspoortsignalering niet direct heeft afgemeld en verzoeker hieromtrent met opzet niet heeft geïnformeerd.

Reactie van verzoekers advocaat op de informatie van de minister

Verzoekers advocaat reageerde kort samengevat als volgt op de informatie van de minister. Verzoeker bleef van mening dat het OM op geen enkel moment de bevoegdheid had om tot (No: het verzoeken om) signalering over te gaan. Immers de rechtbank heeft de uitleveringsdetentie voor het eerst op 3 december 2012 geschorst en de voorwaarden daartoe bepaald, waaronder het inleveren van alle identiteitsdocumenten. De rechtbank heeft daarbij geen instructie gegeven aan het OM tot signaleren over te gaan. Daarom is deze naar de mening van verzoeker in strijd met de door de rechtbank vastgestelde voorwaarden. Voor zover signalering als uitvoeringshandeling van de rechterlijke uitspraak zou moeten gelden, hoort daar volgens verzoeker ook de mededeling daarvan aan hem bij.

Ook persisteert verzoeker bij zijn klacht ten aanzien van de onbevoegdheid van het OM om tot signalering over te gaan op grond van artikel 18 van de Paspoortwet. Er was voor het OM blijkbaar geen wettelijke mogelijkheid om deze te vorderen bij de rechtbank en dat ligt ook voor de hand omdat die bevoegdheid niet is genoemd in dat artikel, aldus verzoekers advocaat. Ook heeft de rechtbank dit niet zelf ambtshalve bevolen. Het OM heeft dat miskend en zich aldus niet aan een rechterlijk oordeel hieromtrent gehouden. Het is niet aan het OM om zelfstandig nog 'extraatjes' aan de door de rechtbank gestelde voorwaarden toe te voegen en al helemaal niet als dit niet kenbaar wordt gemaakt. Op die manier wordt het de betrokkene onmogelijk gemaakt om zich daartegen te verweren.

De stelling dat geheimhouding noodzakelijk was in het belang van de opsporing kan verzoeker niet volgen, immers hij wist dat hij het land niet mocht verlaten en hij moest om die reden zijn identiteitsdocumenten afgeven. Verzoeker begrijpt dat het OM vanuit diens taakopvatting moet waarborgen dat hij niet het land verliet. Hij begrijpt tevens dat signalering, als een dergelijke bevoegdheid daartoe zou bestaan bij uitleveringsdetentie (quod non), een methode kan zijn om het niet verstrekken af te dwingen of te handhaven. Deze redenen zijn niet verklaard uit het onderzoeksbelang zoals het OM te berde brengt. Verzoeker is van mening dat er voor het OM meerdere momenten waren om de signalering aan hem kenbaar te maken, nu er geen reden was om dit niet te doen. Dit is niet gebeurd bij de eerste schorsing, maar ook niet bij de tweede schorsing.

Verzoeker begrijpt ook niet dat hem kort na de definitieve opheffing van de uitleveringsdetentie desgevraagd een paspoort werd verstrekt. Gelet op de signalering had dit naar zijn mening nooit gemogen. Uit deze gang van zaken blijkt volgens verzoeker wel dat er overleg is geweest tussen de politie en het OM over de afgifte van dit paspoort. Verzoeker is het er ook niet mee eens dat niet onmiddellijk, toen dit mogelijk was, tot opheffing van de signalering is beslist. Hij is het er niet mee eens dat deze gang van zaken door het OM wordt afgedaan als een niet intentionele fout.

II. Beoordeling

Uit het onderzoek is gebleken dat verzoeker een viertal klachten heeft. Hij klaagt erover dat het OM om paspoortsignalering heeft verzocht, terwijl hij niet strafrechtelijk was gedetineerd, maar in uitleveringsdetentie zat. Tevens klaagt hij erover dat het OM niet om paspoortsignalering kan vragen naast voorwaarden die de rechtbank heeft gesteld bij de schorsing van deze uitleveringsdetentie. Daarnaast klaagt hij erover dat de paspoortsignalering niet aan hem bekend is gemaakt. Tenslotte klaagt hij erover dat het OM, nadat het uitleveringsverzoek was afgewezen, alsnog aan de politie heeft gevraagd om zijn paspoort in te nemen.

Toelaatbaarheid van de paspoortsignalering

Het is een vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat de overheid binnen het wettelijk kader eerlijk en oprecht handelt, doet wat zij zegt en gevolg geeft aan rechterlijke uitspraken. Dit houdt in dat het OM bij de schorsing van een uitleveringsdetentie alleen

dan aanvullende maatregelen kan nemen naast de voorwaarden die de rechter al heeft gesteld als dit op grond van de wet geoorloofd is.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat het OM een zelfstandige bevoegdheid heeft om op grond van de Paspoortwet BZK te verzoeken identiteitsdocumenten te signaleren in het Paspoortregister. In de Paspoortwet staat omschreven onder welke omstandigheden en met welk doel deze signalering kan worden gedaan. In dit geval werd verzoeker verdacht van strafbare feiten waarvoor voorlopige hechtenis was toegestaan. Daarbij kwam dat verzoeker geen vaste woon- of verblijfplaats had. Naar het oordeel van de Nationale ombudsman heeft het OM het verzoek op juiste gronden gedaan.

Dat de rechtbank bij zowel de eerste als de tweede schorsing van de uitleveringsdetentie, signalering in het Paspoortregister niet als voorwaarde had gesteld, doet er niet toe.

De rechtbank had bij beide schorsingen voorwaarden gesteld om te voorkomen dat verzoeker tijdens de procedure over de uitlevering Nederland kon uitreizen.

Het OM heeft aangegeven om signalering te hebben verzocht als extra waarborg dat verzoeker niet uit zou kunnen reizen in de periode tot de uitspraak op het uitleveringsverzoek. De signalering van de personalia voorkwam dat hij (na inlevering) opnieuw reisdocumenten zou kunnen aanvragen.

De Nationale ombudsman acht dit verzoek om signalering, dat overigens een zelfstandige bevoegdheid is van het OM, niet in strijd met het vertrouwensbeginsel, nu deze actie in deze situatie een aanvulling bood op hetgeen de rechtbank ook nastreefde, namelijk het voorkomen dat verzoeker zich zou kunnen onttrekken aan de uitlevering.

Informeren over de signalering

Het redelijkheidsvereiste houdt in dat overheidsinstanties de verschillende belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is. Dat betekent dat het OM het belang dat is gediend bij het niet bekend maken moet afwegen tegen het belang van de betrokkene om er wetenschap van te hebben.

Verzoeker klaagt erover dat hij niet is geïnformeerd over de vermelding van zijn personalia (signalering) in het Paspoortregister. Het OM liet weten per geval te beoordelen of bekendmaking gewenst dan wel niet gewenst is. De regelgeving kent geen verplichting tot bekendmaking aan betrokkene. Het OM liet weten dat dit in dit geval niet was gebeurd in verband met het opsporingsbelang. Verzoeker zelf heeft niet duidelijk gemaakt welk belang hij had om van de signalering op de hoogte te worden gesteld. Hij was er al van op de hoogte dat hij Nederland niet mocht verlaten in verband met de lopende procedure over de uitlevering, immers als voorwaarde voor de schorsing gold dat hij zijn identiteitsdocumenten diende in te leveren. Hoewel de Nationale ombudsman het OM niet kan volgen in het gestelde onderzoeksbelang komt hij bij afweging van de belangen toch tot het oordeel dat het belang van het OM in dit geval zwaarder moet wegen dan het belang van verzoeker. Het OM moest de uitlevering van een van terroristische activiteiten verdachte persoon veilig stellen. Dat daarbij niet altijd transparant gewerkt kan worden, kan de ombudsman begrijpen. Verzoeker heeft niet kenbaar gemaakt welk belang hij had bij het verkrijgen van wetenschap omtrent zijn signalering.

Tijdige opheffing van de signalering

Het vereiste van voortvarendheid houdt in dat de overheid zo snel en slagvaardig mogelijk handelt. Dit betekent dat als de wet voorschrijft dat als de grondslag aan de signalering in het kader van de Paspoortwet komt te ontvallen, het OM als signalerende instantie het ministerie van BZK daarvan onverwijld in kennis stelt. BZK zorgt dan zo snel mogelijk voor verwijdering van de personalia van de gesignaleerde persoon uit het register.

De minister heeft aangegeven dat het OM direct nadat de uitlevering van verzoeker door het Hof eind juli 2013 was verboden BZK onmiddellijk daarvan op de hoogte had moeten stellen. De Nationale ombudsman stelt vast dat dit niet is gebeurd en dat de minister hiervoor zijn excuses heeft gemaakt. De Nationale ombudsman stelt verder vast dat het OM pas acht maanden na de uitspraak van het Hof BZK heeft geïnformeerd. De ombudsman acht dit klachtonderdeel dan ook gegrond wegens strijd met het vereiste van voortvarendheid.

Opdracht aan politie tot invordering van het paspoort

Uit het onderzoek is gebleken dat niet het OM maar de politie op eigen initiatief het Nederlandse paspoort van verzoeker heeft ingenomen op 11 maart 2013. Deze klacht over het OM mist dan ook feitelijke grondslag.

Conclusie

De Nationale ombudsman acht de klacht over het lange uitblijven van de opheffing van de signalering gegrond wegens strijd met het beginsel van voortvarendheid.

De Nationale ombudsman acht de klacht dat het OM naast de door de rechtbank gestelde voorwaarden voor schorsing van de uitleveringsdetentie extra voorwaarden stelde ongegrond. Ditzelfde geldt voor de klacht dat het OM verzoeker niet informeerde over de signalering.

De klacht dat het OM de politie opdracht gaf het paspoort van verzoeker op te halen mist feitelijke grondslag.

De Nationale ombudsman

Reinier van Zutphen

Achtergrond

1. Paspoortwet

Artikel 18

"Weigering of vervallenverklaring kan geschieden op verzoek van het openbaar ministerie, indien het gegronde vermoeden bestaat dat een persoon,

a. die wordt verdacht van het plegen van een strafbaar feit waarvoor een bevel tot voorlopige hechtenis is toegelaten, of

b. die onherroepelijk veroordeeld is tot:

1°. een vrijheidsstraf of vrijheidsbenemende maatregel van vier maanden of meer, of

2°. een geldboete in het Europese deel van Nederland van meer dan het bedrag dat ten hoogste kan worden opgelegd voor een feit van de tweede categorie, als bedoeld in artikel 23, vierde lid, van het Wetboek van Strafrecht, of tot betaling van een daarmee overeenkomend geldbedrag op grond van artikel 36e of artikel 36f van het Wetboek van Strafrecht, of een met dat bedrag overeenkomende geldelijke sanctie in een openbaar lichaam, Aruba, Curaçao of Sint Maarten, of

c. die de bijzondere voorwaarden verbonden aan een voorwaardelijke veroordeling, een terbeschikkingstelling met voorwaarden of een voorwaardelijke gratieverlening niet naleeft, zich door verblijf buiten de grenzen van een der landen van het Koninkrijk aan vervolging dan wel tenuitvoerlegging van de straf zal onttrekken."

Artikel 25

1. "De autoriteiten, bedoeld in de artikelen 18 tot en met 24, richten het verzoek tot weigering onderscheidenlijk vervallenverklaring onder vermelding van de bezwaren die tegen een persoon bestaan en de gronden die hebben geleid tot het vermoeden, bedoeld in artikel 18 en de artikelen 20 tot en met 24, aan Onze Minister, onderscheidenlijk de Gouverneur.

2. Indien deze gronden zijn vervallen, geeft de autoriteit die een verzoek als bedoeld in het eerste lid heeft gedaan Onze Minister, onderscheidenlijk de Gouverneur, daarvan onverwijld kennis. De Gouverneur draagt zorg, dat de aan hem gedane mededeling dat de gronden zijn vervallen, onverwijld ter kennis komt van Onze Minister.

3. Onze Minister onderscheidenlijk de Gouverneur vermeldt, indien een verzoek als bedoeld in het eerste lid voldoet aan de voorwaarden van een van de artikelen 18 tot en met 24, de persoon op wie het verzoek betrekking heeft dan wel de persoon ten aanzien van wie bij hem, onderscheidenlijk de Gouverneur, gronden tot weigering of vervallenverklaring bestaan, in een door Onze Minister bij te houden register. In dat geval vermeldt dit register geen andere gegevens van de betrokken persoon dan die, bedoeld in artikel 3, vanwege welke autoriteit, krachtens welke bepaling van paragraaf 1

van dit hoofdstuk en om welke reden de betrokken persoon in het register is vermeld, alsmede de datum van vermelding in het register.

4. Onze Minister, onderscheidenlijk de Gouverneur, deelt de autoriteiten die bevoegd zijn een reisdocument te verstrekken dan wel in te houden, mede, aan welke personen die ingevolge het bepaalde in het derde lid in het register zijn vermeld, een reisdocument kan worden geweigerd, dan wel van wie het reisdocument moet worden ingehouden. De autoriteiten die bevoegd zijn een reisdocument te verstrekken dan wel in te houden, houden een administratie bij van de mededelingen die zij op grond van de vorige volzin ontvangen.

5. Onze Minister verwijdt onverwijld een vermelding als bedoeld in het derde lid uit het register, indien hij een kennisgeving als bedoeld in het tweede lid heeft ontvangen of indien twee jaar nadat een verzoek als bedoeld in het eerste lid is gedaan een zodanige kennisgeving niet is ontvangen, dan wel zodra de gronden ten aanzien van de betrokken personen bij Onze Minister onderscheidenlijk de Gouverneur niet meer bestaan. Hij geeft daarvan terstond kennis aan de autoriteiten aan wie hij de mededeling als bedoeld in het vierde lid heeft gedaan. Deze autoriteiten verwijderen terstond nadat zij een kennisgeving als bedoeld in de vorige volzin hebben ontvangen de vermelding uit de administratie, bedoeld in het vierde lid.

2. Aanwijzing paspoortsignalering

Publicatie
strafrecht 2011/597

"De Aanwijzing paspoortsignalering (2011A018), afkomstig van het College van procureurs-generaal, is op 1 november 2011 in werking getreden en gepubliceerd in de Staatscourant onder nummer 2011, 19141. De aanwijzing is ook te raadplegen via www.om.nl.

Regelgeving

Op grond van artikel 18 van de Paspoortwet kan het Openbaar Ministerie (OM) het verzoek doen aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties tot weigering of vervallenverklaring van een Nederlands paspoort, als het gegronde vermoeden bestaat dat de betreffende persoon zich door verblijf buiten de grenzen van een van de landen van het Koninkrijk aan vervolging dan wel de tenuitvoerlegging van een straf zal onttrekken. Dit gegronde vermoeden kan onder meer ontstaan doordat betrokkene geen vaste/bekende woon- of verblijfplaats in Nederland heeft of omdat anderszins aanwijzingen bestaan voor een mogelijke vlucht naar het buitenland.

De regels betreffende de verstrekking van reisdocumenten zijn te vinden in:

- de Paspoortwet (Stb. 1991, 498); laatstelijk gewijzigd bij Rijkswet van 6 november 1997 (Stb. 1997, 511);
- de Paspoortuitvoeringsregelingen (m.n. van belang is de Paspoortuitvoeringsregeling Nederland 1995, opnieuw vastgesteld bij Besluit van 8 december 1997 (Stcrt. 1998, 14).

Reikwijdte aanwijzing

Deze aanwijzing geeft een procedure met betrekking tot verzoeken om signalering van personen ten aanzien van wie het OM van mening is dat weigering van een nieuw dan wel vervallenverklaring van het in het bezit van de houder zijnde reisdocument dient plaats te vinden (de zgn. paspoortsignalering). Weigering of vervallenverklaring van een Europese identiteitskaart (geldig als reisdocument binnen Europa) is overigens niet mogelijk. De paspoortsignalering zal daarom vooral effect sorteren ten aanzien van personen die buiten Europa (willen gaan) verblijven.

Deze aanwijzing regelt:

- de procedure rond een verzoek om paspoortsignalering: gronden voor het verzoek, wijze van indiening van het verzoek, inhoud ervan en vervallen van de signalering en opneming in het opsporingsregister;
- de mogelijkheid van feitelijke inhouding van reisdocumenten ingevolge de Paspoortwet tegelijk met het doen van een signaleringsverzoek, en de wijze van handelen met strafrechtelijk inbeslaggenomen reisdocumenten;
- de bestuurlijke afhandeling van paspoortsignaleringen (d.w.z. uiteindelijke beslissingen door de tot weigering van een nieuw reisdocument of vervallenverklaring van een reeds bestaand reisdocument bevoegde autoriteit) en de rol die het OM daarbij heeft."